

Bedriftsundersøkelsen 2026

Nav Vestfold og Telemark

Telemark fylke

20. mai 2026

HOVEDKONKLUSJONER

Navs bedriftsundersøkelse kartlegger etterspørselen etter arbeidskraft i de ulike næringene, både i landet og i fylkene. I tillegg estimeres mangelen på arbeidskraft både i næringer og for ulike yrker.

Årets bedriftsundersøkelse viser at 22 prosent av bedriftene planlegger å øke antall ansatte, mens ni prosent forventer å nedbemanne. Resten av bedriftene forventer en uendret situasjon. Dette gir en positiv netto forventning på 14 prosent det kommende året. Netto forventning i hele landet er 11 prosent.

14 prosent av bedriftene som har svart i Telemark, har forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i ønsket kompetanse de siste tre måneder, eller ansatt noen med lavere eller annen formell kompetanse enn de i utgangspunktet ønsket. Rekrutteringsproblemene er størst innen overnatting og servering, helse- og sosialtjeneste og industrien.

Mangelen på arbeidskraft har gått videre ned sammenlignet med tidligere år. Det estimeres at bedriftene i Telemark har en mangel på 811 personer, som er det laveste antallet i landet. I 2025 ble det estimert en mangel på 959 personer og i 2024 var det 1 362 personer. Næringene med størst mangel på arbeidskraft er helse- og sosialtjeneste, bygge- og anleggsvirksomhet, industrien og varehandel.

Av utdanningsbakgrunn er det størst mangel på personer med fag- og yrkesopplæring på videregående nivå, herunder mekaniske fag og maskinfag samt pleie og omsorgsfag.

Nytt i år er en kartlegging av bedriftenes bruk av kunstig intelligens (KI) og hvilke arbeidsoppgaver teknologien brukes til. Blant virksomheter som ikke bruker KI kartlegges de viktigste grunnene til det. Samlet sett er det i Telemark litt mer enn halvparten av bedriftene, som har svart, som oppgir at de gjennomfører én eller flere arbeidsoppgaver med KI. Bruken er mest utbredt blant virksomheter innen informasjon og kommunikasjon, offentlig administrasjon og forsvar og undervisning.

Innhold

Navs bedriftsundersøkelse	3
Datagrunnlaget for Telemark	3
Spørsmålsformulering	3
Situasjonen på arbeidsmarkedet i Telemark	4
Sysselsetting	6
Sysselsetting i næringene	6
Bedriftenes forventninger	8
Mislykket rekruttering	12
Arbeidskraftbehovet i Telemark	17
Arbeidskraftbehov - næring	18
Arbeidskraftbehov - yrker	19
Arbeidskraftbehov - utdanning	20
Bygge- og anleggsvirksomhet mangler nest flest	23
Variasjon i industrien	23
Lavest forventninger innen undervisning	24
Halvparten bruker kunstig intelligens	25
Næringsforskjeller i bruk av kunstig intelligens	26
Fire av fem ser ikke relevante bruksområder	26
Referanser	28
Vedlegg 1: Navs bedriftsundersøkelse 2026	29

Navs bedriftsundersøkelse

Bedriftsundersøkelsen er en landsomfattende årlig undersøkelse i regi av Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Formålet med undersøkelsen er å kartlegge bedriftenes etterspørsel etter arbeidskraft det kommende året. Hvilke næringsgrupper som venter etterspørsel eller reduksjon i etterspørsel av arbeidskraft, og om bedriftene har forsøkt å rekruttere arbeidskraft uten å få tak i ønsket kompetanse. Nav skal innhente informasjon om arbeidsmarkedet etter NAV-loven § 4, og undersøkelsen er en viktig kilde til å bedre kunnskapen til Nav om bedriftenes behov for arbeidskraft. Kunnskapen om hvilken kompetanse arbeidsgiverne har problemer med å få tak i, er viktig for at Nav skal kunne yte god service ovenfor arbeidssøkere og arbeidsgivere.

Nav Vestfold og Telemark vil benytte anledningen til å takke Nav medarbeidere i hele fylket, som har gjennomført intervjuer av virksomhetene og bidratt til den høye svarprosenten. Vi vil også takke alle bedrifter som har besvart spørreskjemaet og dermed gjort undersøkelsen mulig. Dere har hjulpet oss betydelig med å innhente viktig og nyttig informasjon. Ved å kjenne til næringslivets behov og forventninger, kan Nav på en bedre måte bidra til kvalifisering og rekruttering av arbeidskraft. Resultatene fra bedriftsundersøkelsen brukes også som grunnlag til å utarbeide arbeidsmarkedsprognoser. Den gir en god indikasjon på utviklingen i arbeidsmarkedet.

Datagrunnlaget for Telemark

Kunnskapsavdelingen hos Arbeids- og velferdsdirektoratet trakk et representativt utvalg av virksomheter i de enkelte fylker og regioner. Størrelsen på utvalget er bestemt slik at det skal sikre representativitet for alle næringer (tosifret NACE).

Navs bedriftsundersøkelse i Telemark inkluderte i år et utvalg på 851 bedrifter og foretak, både offentlige og private med tre eller

flere ansatte. Utvalget ble kontaktet direkte av Nav medarbeidere i tilhørende kommune i perioden 26. januar til 6. mars 2026.

Det er ønskelig at svarprosenten overstiger 60 prosent. Det ble innhentet svar fra 734 bedrifter, noe som ga en svarprosent på 86.

Spørsmålsformulering

Undersøkelsen inneholder syv spørsmål. De fem første spørsmålene måler behov for arbeidskraft og eventuelle rekrutteringsproblemer. Nytt i år er to spørsmål om bruk av kunstig intelligens (KI). Alle spørsmålene er felles for hele landet.

I spørsmål én blir bedriftene bedt om å oppgi antall ansatte i dag, og i spørsmål to blir man spurt om å oppgi hvor mange ansatte man forventer å ha om ett år. Svaralternativene i spørsmål to er: 1) Flere enn i dag 2) Like mange som i dag 3) Færre enn i dag.

I spørsmål tre blir det spurt om bedriftene har forsøkt å rekruttere arbeidskraft de siste tre månedene uten å få tak i rett/ønsket kompetanse, og eventuelt om dette skyldes få/ingen kvalifiserte søkere (spørsmål 4). Bedriftene som ikke har fått tak i rett/ønsket kompetanse blir bedt om å spesifisere innenfor hvilke yrker og utdanninger de har rekrutteringsproblemer (spørsmål 5).

De to siste spørsmålene er nye i år og omhandler bruken av KI. I spørsmål seks blir bedriftene spurt om de bruker KI og hva de eventuelt bruker dette til. Her er det listet opp åtte alternativer. Spørsmål syv stilles kun til bedrifter som har oppgitt at de ikke bruker KI, hvor de bes om å spesifisere hvorfor de ikke bruker det. Her finnes fem svaralternativer.

Fylkesdeling og region

Etter fire år som storfylke gjenoppstod Vestfold fylkeskommune og Telemark fylkeskommune 1. januar 2024. Samtidig gikk Nav Vestfold og Telemark over til å bli en region. Det blir også i årets Bedriftsundersøkelse en rapport for Vestfold og en rapport for Telemark, men rapportene vil inneholde store likheter foruten selve resultatene.

Situasjonen på arbeidsmarkedet i Telemark

Den uvanlig høye mangelen på arbeidskraft som ble estimert i starten av 2022, var et resultat av blant annet svært lav arbeidsledighet og høy vekst i fastlandsøkonomien. 2023 ble preget av kraftig prisvekst som sentralbanken forsøkte å bremse via økt styringsrente. Arbeidsledigheten økte i 2023, samtidig som etterspørselen etter arbeidskraft sank noe, og den estimerte mangelen på arbeidskraft gjennom Bedriftsundersøkelsen ble redusert med 42 prosent sammenlignet med 2022 (for det som på det tidspunktet var Vestfold og Telemark fylke).

I 2024 var det i gjennomsnitt noe færre utlyste stillinger i Telemark enn i 2023. Nedgangen fortsatte i 2025, med et ytterligere lite fall sammenlignet med året før. Tall så langt i år viser også en svak nedgang, med færre utlyste stillinger i perioden januar til mars sammenlignet med samme periode i 2025.

På nasjonalt nivå har norsk økonomi, etter en periode med svak vekst, kommet opp på et tilnærmet normalt nivå i 2025. Samtidig er

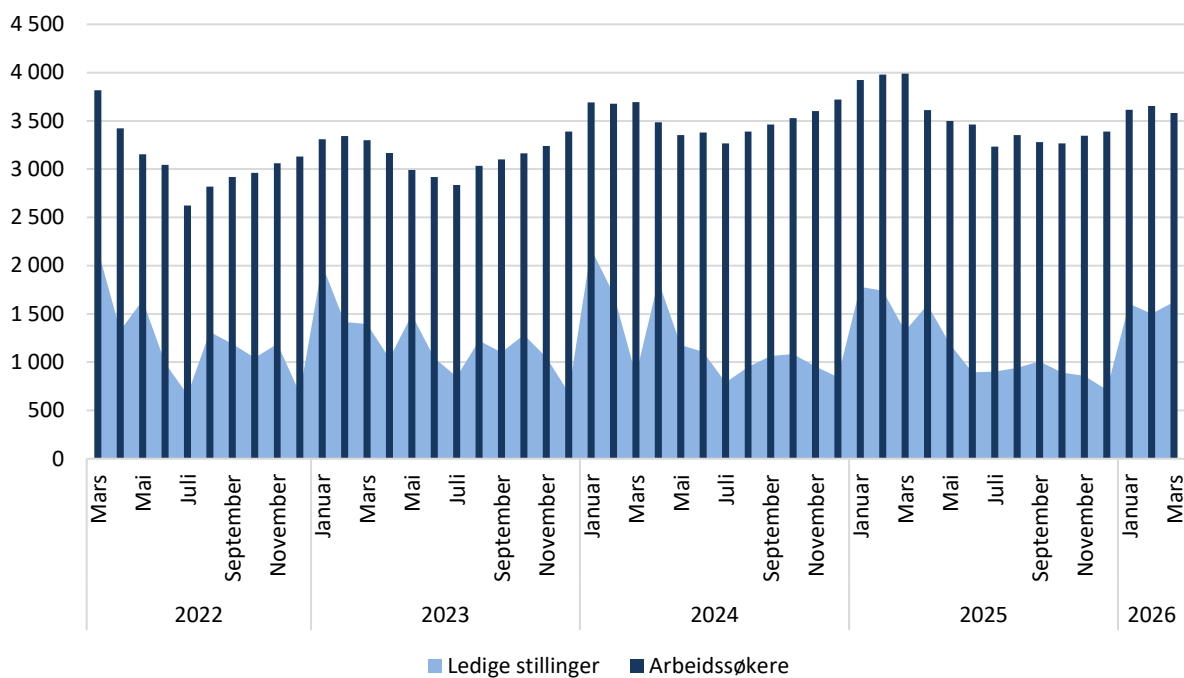
bygge- og anleggsnæringen fortsatt blant næringene med lav aktivitet. To rentenedganger og økte boligpriser i løpet av fjoråret bidro til forventninger om en forsiktig oppgang i næringen. I 2026 er styringsrenten imidlertid satt opp igjen som følge av høyere prisvekst enn forventet, noe som skaper økt usikkerhet om den videre utviklingen i bygg- og anleggssektoren.

Fremover ventes offentlig etterspørsel å bidra til å opprettholde aktiviteten i norsk økonomi, særlig som følge av økte investeringer innen blant annet forsvar. Samtidig kan økt internasjonal usikkerhet påvirke norske bedrifter og dempe aktiviteten i enkelte næringer.

I et historisk perspektiv er arbeidsledigheten fortsatt lav, men den har økt noe sammenlignet med de siste årene. Hovedårsakene til økningen er flere arbeidssøkere fra Ukraina og redusert aktivitet i bygge- og anleggsbransjen (se figur 1*).

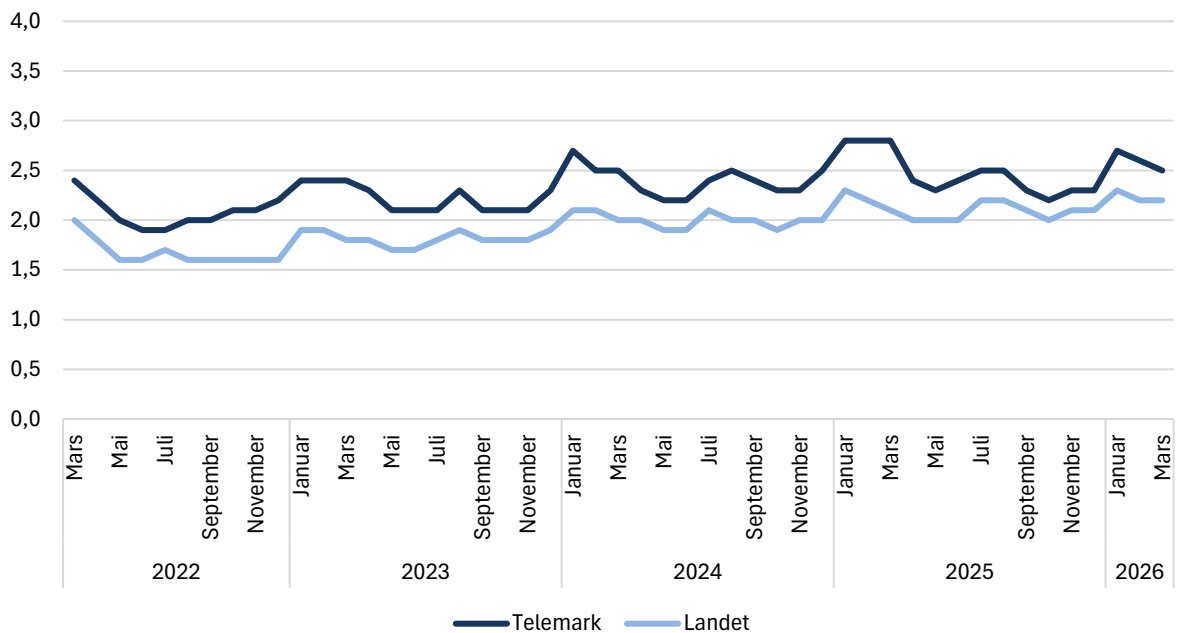
Ledigheten i Telemark har i hele perioden vært på et høyere nivå enn landsgjennomsnittet, se figur 2*.

Figur 1. Antall helt arbeidsledige og arbeidssøkere på arbeidsmarkedstiltak, og antall ledige stillinger i perioden mars 2022 – mars 2026 i Telemark

Kilde: Nav

Figur 2. Andel helt arbeidsledige i Telemark og i landet, mars 2022 – mars 2026

Kilde: Nav

*Etter innføringen av det nye arbeidssøkerregisteret har Nav hatt flere brudd i statistikken over helt ledige, delvis ledige og arbeidssøkere på tiltak, fra april og fra november 2025. Som følge av bruddene er tallene for arbeidssøkere ikke direkte sammenlignbare med tidligere.

Sysselsetting

Ifølge Statistisk sentralbyrås registerbaserte sysselsettingstall var det 84 653 personer sysselsatt med bosted i Telemark 4. kvartal 2025. Det er ned 117 personer eller 0,14 prosent fra året før. Innad i Telemark er det høyest andel sysselsatte i befolkningen mellom 15 og 74 år per 4. kvartal 2025 i Vinje med 71,7 prosent. Lavest andel er det i Kragerø med 61,3 prosent.

Ifølge tall fra SSB var det i alt registrert 20 968 bedrifter i Telemark per januar 2026. Dette er en nedgang på 0,8 prosent fra samme periode i fjor, og en nedgang på 1,3 prosent sammenlignet med 2024.

Sysselsetting i næringene

Figur 3 viser sysselsatte i Telemark fordelt på ulike næringer sammenlignet med landet. Tallene er per 4. kvartal 2025. Fordelingen tar utgangspunkt i registrert bosted i Telemark.

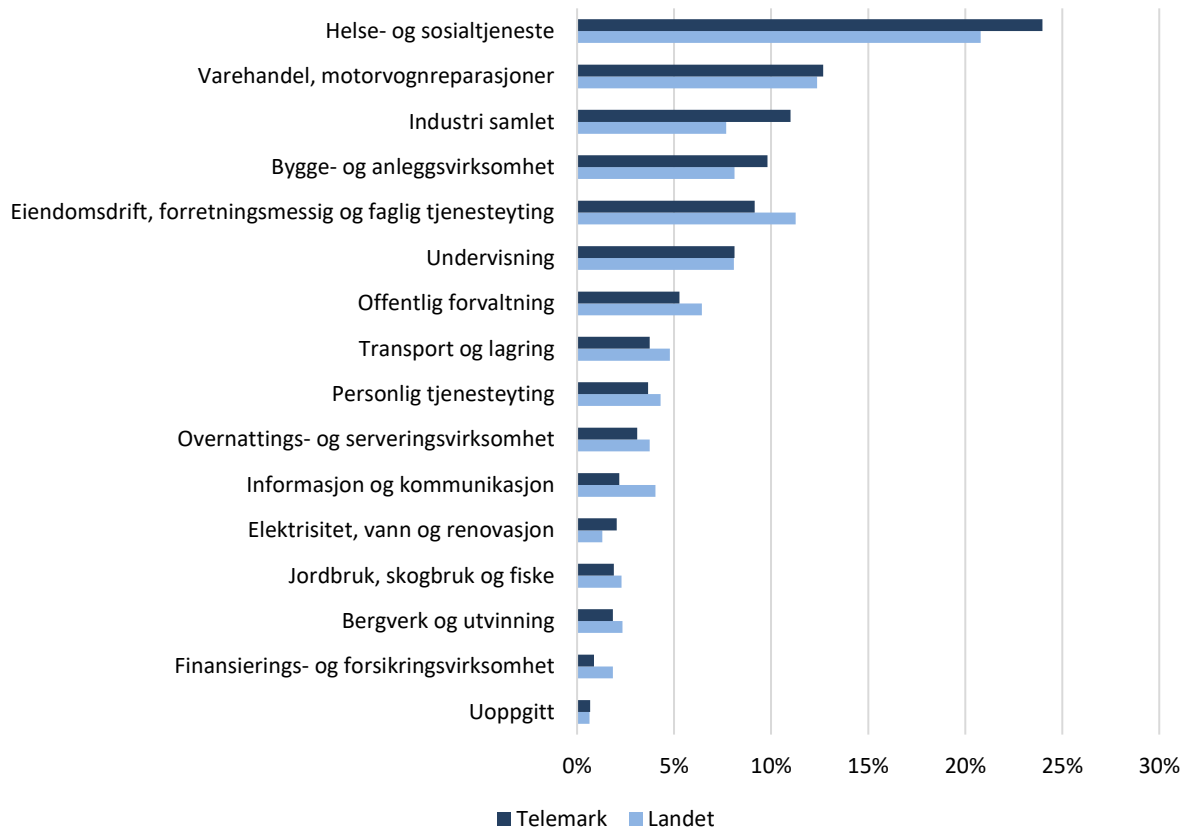
Helse- og sosialtjenester er den næringen som sysselsetter flest i Telemark. 24 prosent av alle

sysselsatte, det vil si 20 298 personer, arbeider innen denne sektoren, mot 20,8 prosent i hele landet. Deretter følger varehandel og reparasjon av motorvogner med 12,7 prosent, industri med 11 prosent, bygge- og anleggsvirksomhet med 9,8 prosent, eiendomsdrift, forretningsmessig og faglige tjenesteyting med 9,1 prosent og undervisning med 8,1 prosent. 5,3 prosent er sysselsatt innen Offentlig administrasjon og forsvar.

Innad i Telemark har Skien, Drangedal, Siljan og Nome størst andel sysselsatte innen helse- og sosialtjeneste. Innen industri er det Bamble, Notodden, Porsgrunn og Nome som har størst andel sysselsatte sammenlignet med øvrige kommuner i fylket. Siljan og Seljord har en stor andel av innbyggerne sine sysselsatt innen varehandel, mens Tinn, Kviteseid, Kragerø og Bamble har mange sysselsatt innen overnatting og servering.

Bygge- og anleggsvirksomhet har høyest andel sysselsatte i Hjartdal, Kviteseid, Drangedal og Vinje.

Figur 3. Sysselsatte med bosted i Telemark og hele landet fordelt på næring, per 4. kvartal 2025. Prosent

Kilde: SSB tabell 08536

Bedriftenes forventninger

I spørsmål en og to i spørreskjemaet ble bedriftene spurt om hvor mange ansatte virksomheten hadde ved undersøkelsestidspunktet, og hvor mange ansatte de trodde virksomheten kom til å ha om ett år, se vedlegg 1. Ut fra svarene kan man lage et sysselsettingsbarometer, se tabell 1. Alle bedrifter som forventer en økning i sysselsettingen blir betegnet som positive, mens bedrifter som forventer nedbemanning blir betegnet som negative. I et slikt barometer teller 15 ansettelser i en bedrift like mye som én ansettelse i en annen bedrift. Dette blir derfor et mål på hvor stor andel av bedriftene som ser positivt på framtiden, i stedet for et kvantitativt estimat på sysselsettingsendringen. Differansen mellom positive og negative bedrifter kaller vi netto forventning.

Yrker og næringer

Her presenteres det resultater for både yrker og næringer. Det er viktig å merke seg at inndelingen i yrker og næringer bygger på ulike klassifiseringsprinsipper. Næring viser hva slags produksjon som hovedsakelig foregår i virksomheten, mens yrkesbetegnelse viser hva slags arbeidsoppgaver som tilfaller en sysselsatt. Innenfor den enkelte næring vil det finnes et bredt spekter av yrker.

Merk: Nav benytter nye betegnelser for næringsgrupper (SN2025), men SSB først tar disse fullt i bruk fra 2027. Noen av hovedforskjellene mellom den gamle næringsstandard og den nye er blant annet at barnehager har blitt flyttet fra næringen helse- og sosialtjenester til undervisning, samt endringer innen næringen varehandel.

Tabell 1: Sysselsettingsbarometer Vestfold og Telemark, 2019-2023 og i Telemark 2024-2026

Årstall	Positiv	Negativ	Netto forventning
2019	29 %	9 %	20 %
2020	23 %	9 %	14 %
2021	23 %	12 %	11 %
2022	30 %	8 %	22 %
2023	24 %	11 %	13 %
2024	22 %	11 %	11 %
2025	27 %	9 %	18 %
2026	22 %	9 %	14 %

Kilde: Nav

Tabellen viser at andelen bedrifter med positiv forventning hadde en nedgang fra 2019, økning i 2022, for så en nedgang igjen i 2023. At andelen negative bedrifter hadde en økning fra 2020 til 2021, sannsynligvis mye påvirket av situasjonen mange bedrifter stod i gjennom pandemien. Andelen negative bedrifter gikk ned fra 2021 til 2022, og opp igjen i 2023. I 2024, 2025 og 2026 er det egne resultater for Telemark fylke, slik at det ikke kan sammenlignes direkte med årene 2019-2023, hvor det er resultater for Vestfold og Telemark. I år er netto forventning på 14 %, med 22 prosent positive og 9 prosent negative bedrifter.

Navs sysselsettingsbarometer

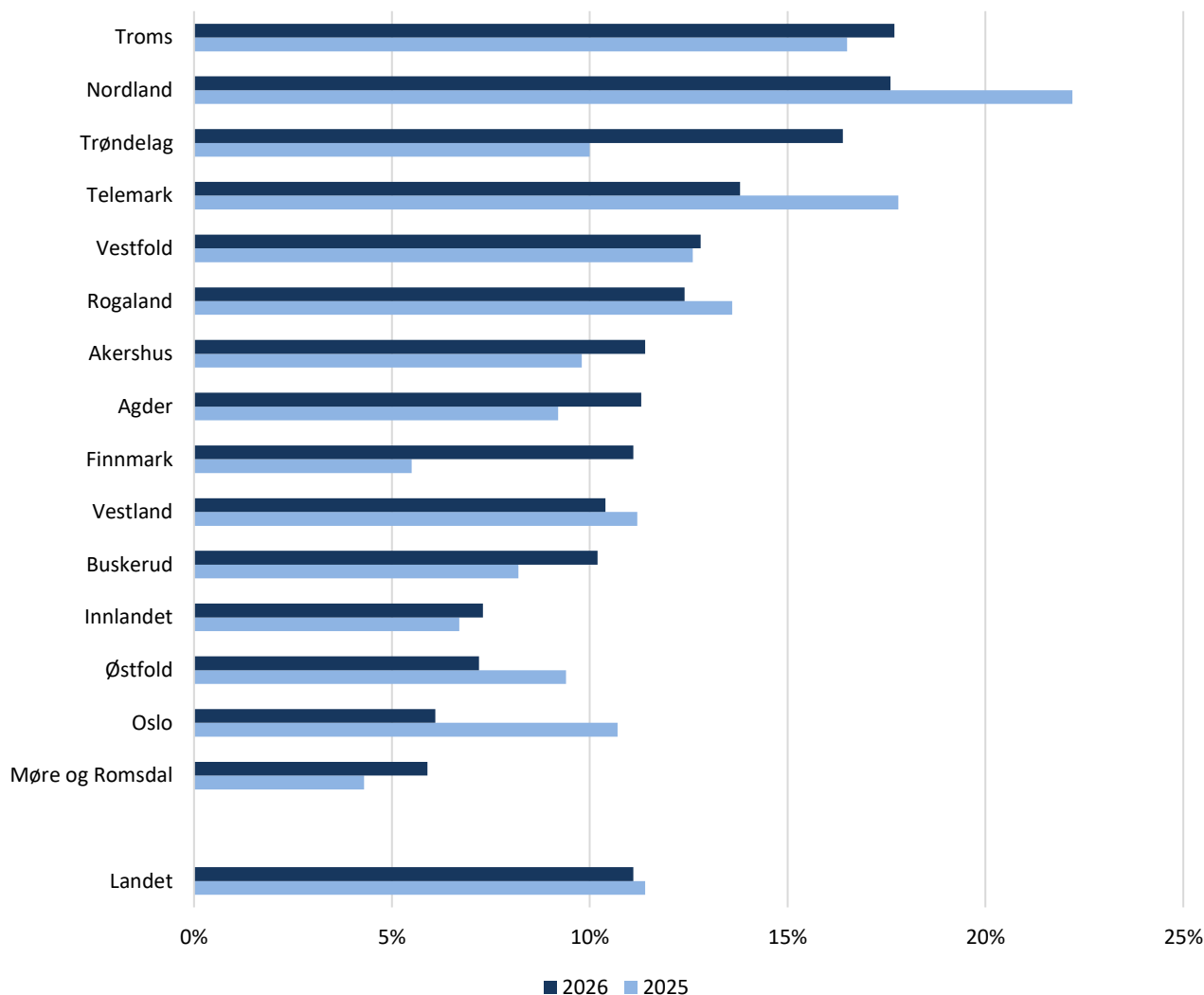
På spørsmålet om bedriftenes sysselsettingsforventninger det kommende året, skiller vi mellom bedrifter som forventer økt, uendret eller redusert sysselsetting. Netto forventningen i sysselsettingsbarometeret beregnes ved å se differansen mellom andelen som forventer stigende utvikling og andelen som forventer fallende utvikling. Netto forventning kan tolkes som et øyeblikksbilde av hvordan stemningen er blant bedriftene. En høy verdi på

sysselsettingsbarometeret er et tegn på høy etterspørsel etter arbeidskraft.

Troms og Nordland har høyest netto forventning, begge med 18 prosent, etterfulgt av Trøndelag med 16 prosent, Telemark med

14 prosent og Vestfold med 13 prosent. Fylkene med lavest netto forventning er Møre og Romsdal samt Oslo, begge med 6 prosent. På landsbasis er netto forventning 11 prosent, se figur 4.

Figur 4. Sysselsettingsbarometer for 2025 og 2026, etter fylke

Kilde: Nav

Analyse

I de tilfeller hvor resultatene presenteres i form av andeler og ikke absoluttverdier, vektet resultatene. Siden næringene varierer i størrelse er det nødvendig å tildele de store næringene mer vekt enn de små. Vektingen konstrueres ut fra forholdet mellom antall virksomheter i næringen og antall virksomheter totalt. Fordi utvalget har en overrepresentasjon av store virksomheter, må resultatene innenfor hver næring også vektet i

forhold til små og store virksomheter i populasjonen.

Næringenes forventninger

Basert på næringer viser sysselsettingsbarometeret at et stort flertall er positive, se figur 5. Igjen må det presiseres at barometeret ikke sier noe om antall ansatte som er

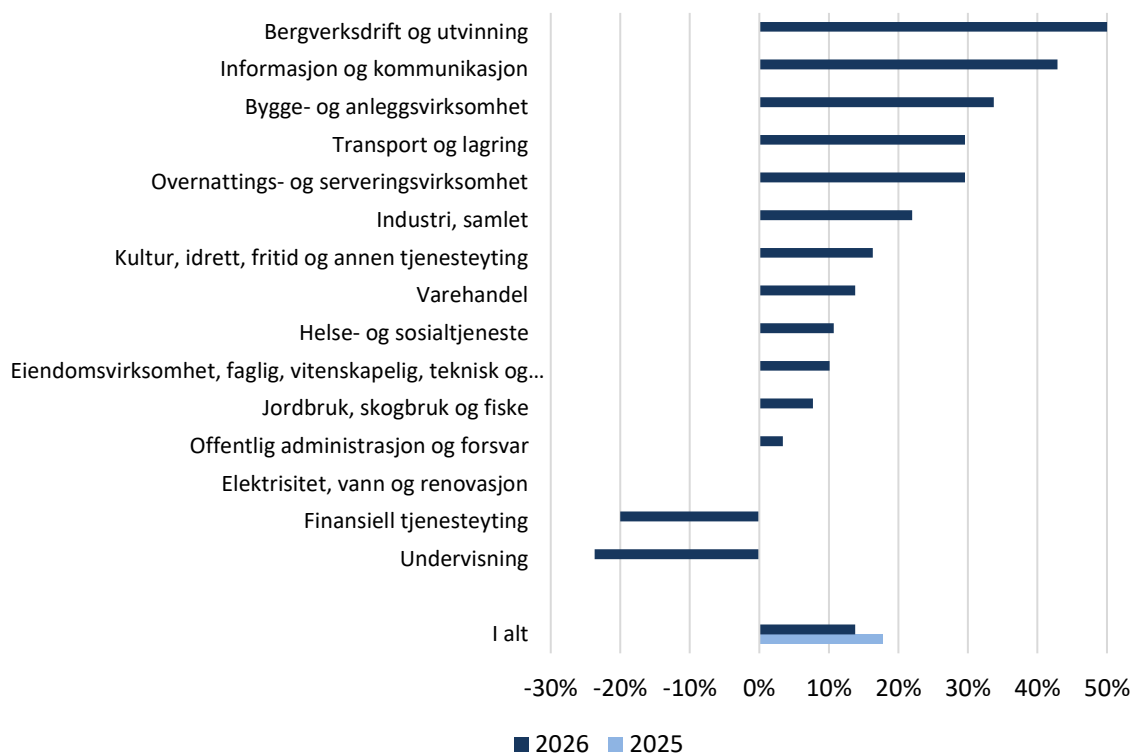
involvert. Hvis det for eksempel er mange negative bedrifter med få ansatte, og en positiv bedrift med mange ansatte innen en næring, kan denne ene bedriften bidra til en positiv sysselsettingsvekst totalt sett. I sysselsettingsbarometeret vil likevel denne bransjen være negativ.

Figuren viser at det er et stort flertall av positive næringer. De positive næringene er bergverksdrift og utvinning (netto forventning 50 prosent), informasjon og kommunikasjon (netto forventning 43 prosent), bygge- og anleggsvirksomhet (netto forventning 34 prosent), transport og lagring (netto forventning 30 prosent), overnattings- og serveringsvirksomhet (netto forventning 30 prosent), industri, samlet (netto forventning 22 prosent), Kultur, idrett, fritid og annen tjenesteyting (netto forventning 16 prosent), varehandel og motorvognreparasjoner (netto forventning 14 prosent), helse- og

sosialtjenester (netto forventning 11 prosent), Eiendomsvirksomhet, faglig, vitenskapelig, teknisk og forretningsmessig tjenesteyting (netto forventning 10 prosent), jordbruk, skogbruk og fiske (netto forventning 8 prosent) og Offentlig administrasjon og forsvar (netto forventning 3 prosent).

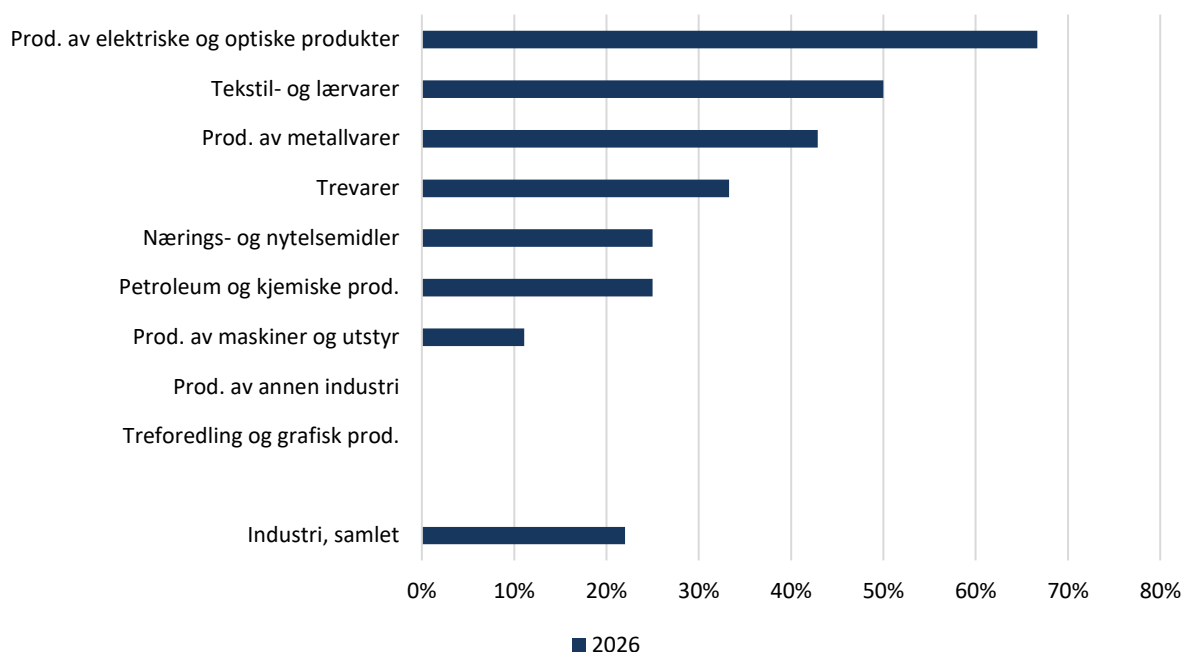
Elektrisitet, vann og renovasjon har en nøytral forventning, mens finansiering og forsikringsvirksomhet har en negativ forventning (netto forventning -20 prosent), sammen med undervisning (netto forventning -24 prosent).

Figur 5. Næringsfordelt sysselsettingsbarometer. Differansen mellom andelen bedrifter som forventer å øke sysselsettingen og andelen som forventer å nedbemanne innenfor hver næring i Telemark i 2026 og totalt i 2025

Kilde: Nav

Figur 6. Næringsfordelt sysselsetningsbarometer. Differansen mellom andelen bedrifter som forventer å øke sysselsettingen og andelen som forventer å nedbemanne innenfor industri og undergrupper i Telemark 2026

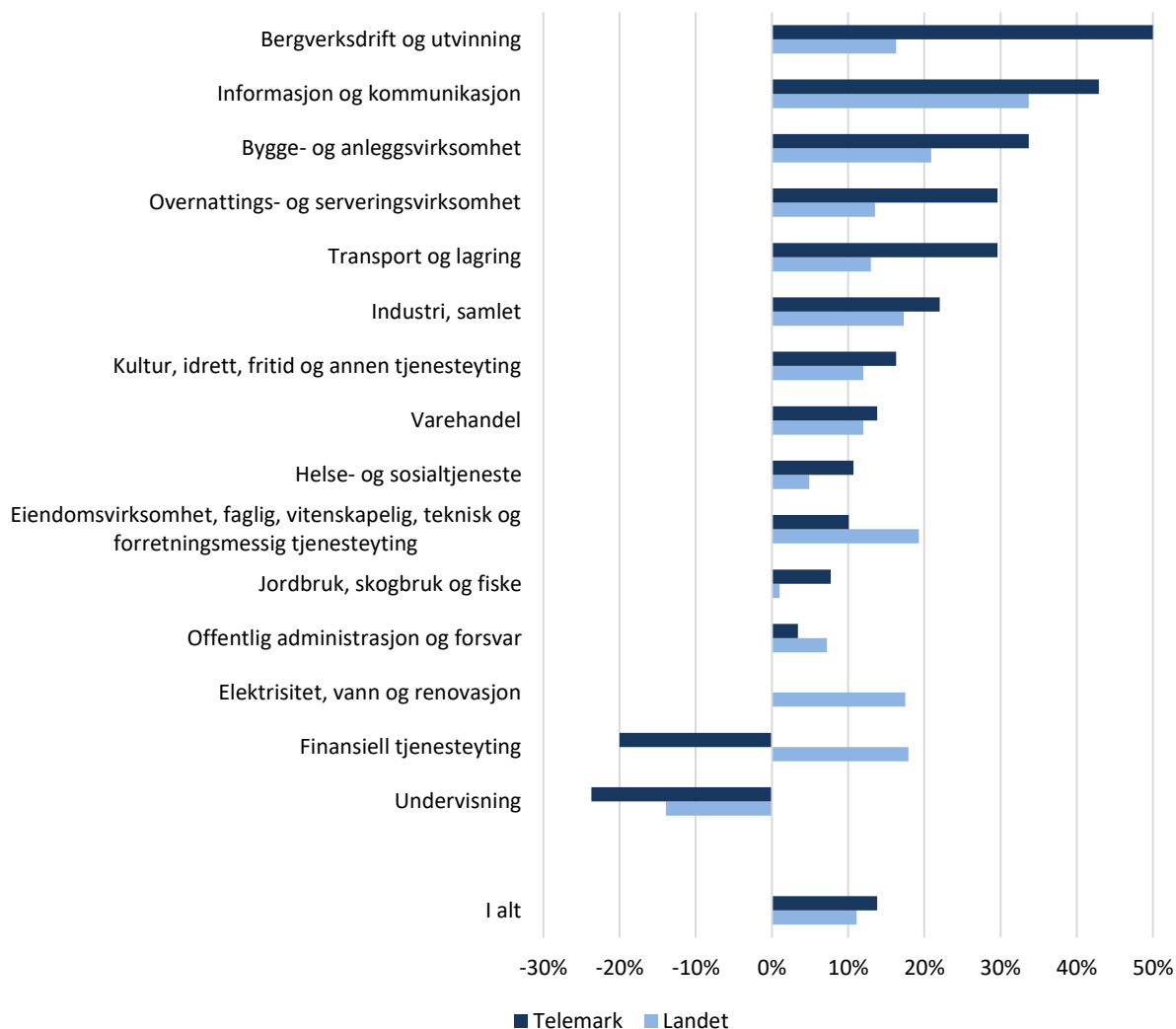

Kilde: Nav

Dersom vi sammenligner næringenes forventninger i Telemark med landet, ser vi at

bedriftene har litt høyere forventninger totalt i Telemark enn landet, se figur 7.

Figur 7. Næringsfordelt sysselsetningsbarometer. Differansen mellom andelen bedrifter som forventer å øke sysselsettingen og andelen som forventer å nedbemanne innenfor hver næring i Telemark og landet 2026

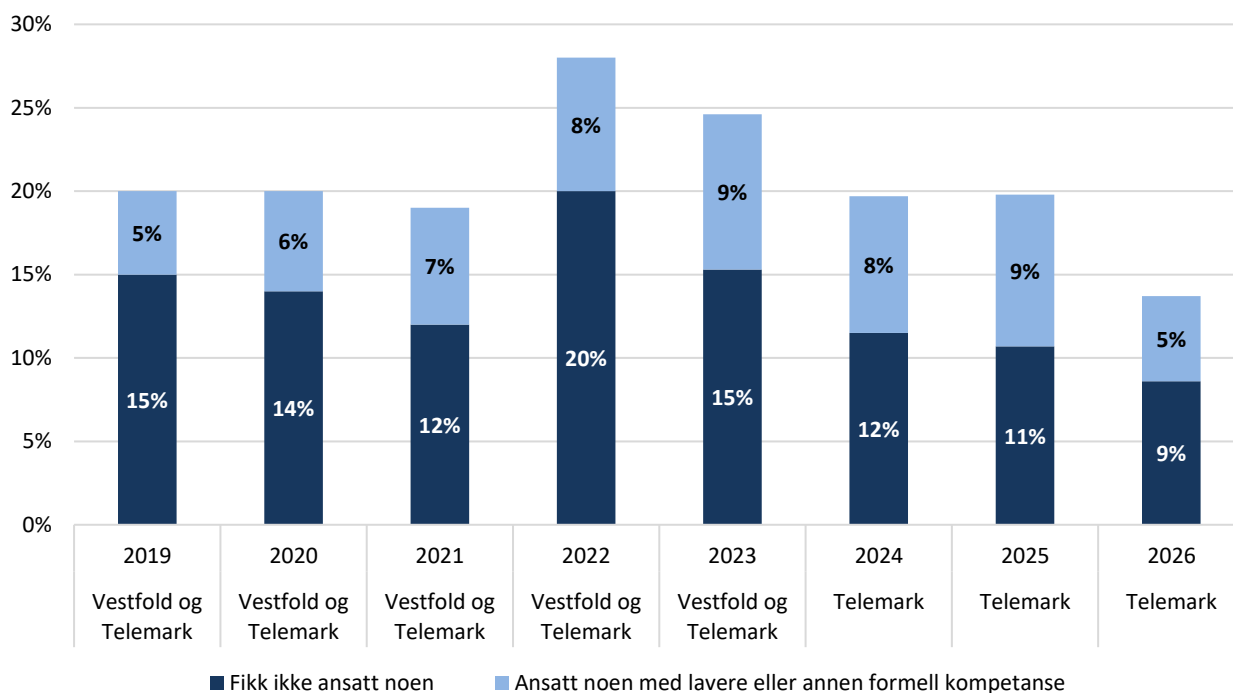
Kilde: Nav

Mislykket rekruttering

I spørsmål tre ble bedriftene spurt om de har forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i rett/ønsket kompetanse de siste tre månedene. Vi ser av figur 8 at andelen som ikke har fått ansatt noen i Telemark i 2026 er 9 prosent, mens 5 prosent av bedriftene ansatte

noen med lavere kompetanse enn de søkte etter.

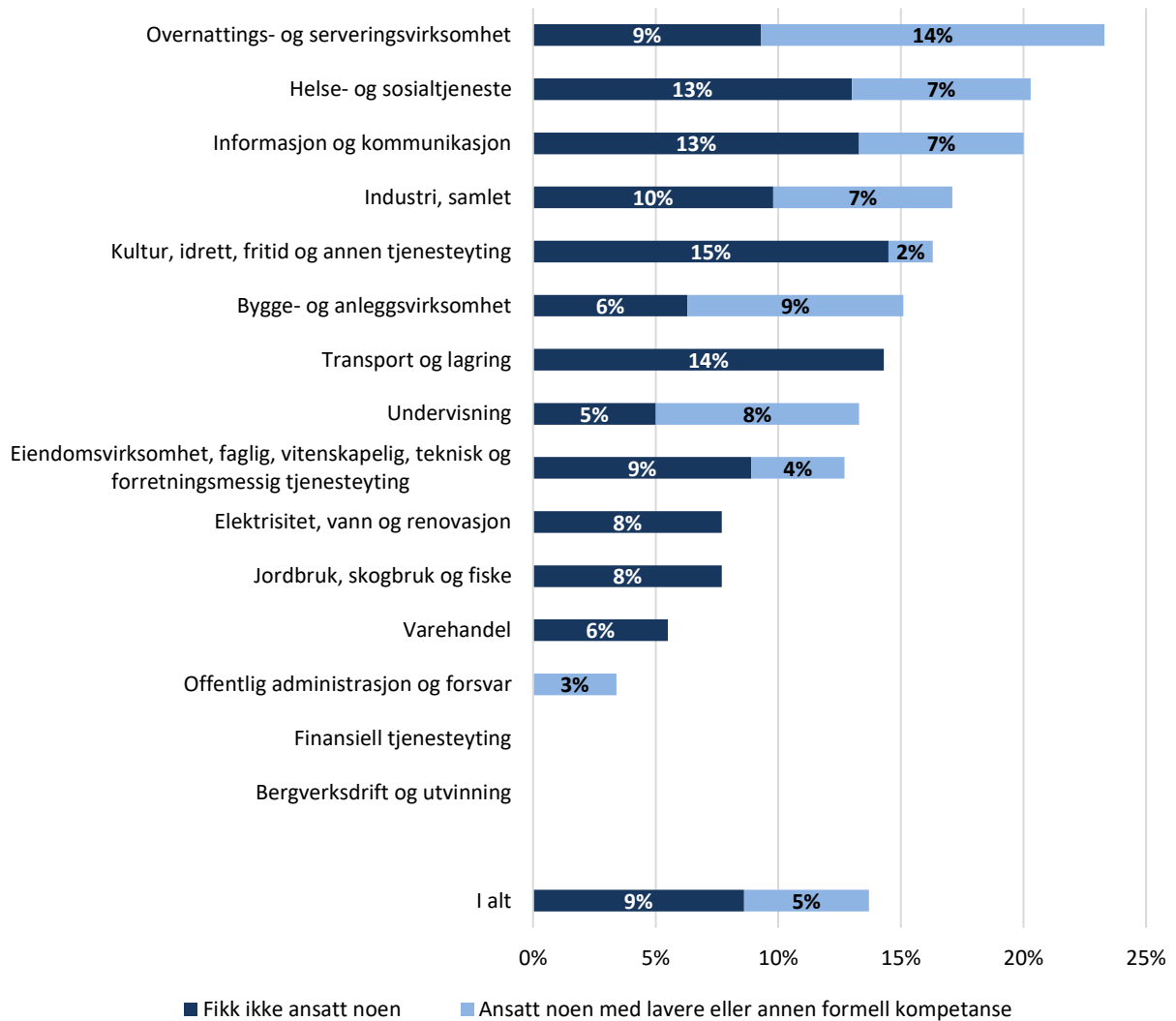
Figur 8. Andel bedrifter som har mislyktes i å rekruttere arbeidskraft eller har måttet ansette noen med annen eller lavere formell kompetanse enn man søkte etter i Telemark 2024, 2025 og 2026. Tall for 2019 - 2023 er sammenslått for det daværende fylket Vestfold og Telemark og derfor ikke direkte sammenlignbart. Prosent

Kilde: Nav

Næringene hvor flest har mislyktes med rekruttering eller ansatt noen med lavere kvalifikasjoner er overnattings- og serveringsvirksomhet, helse- og sosialtjeneste, informasjon og kommunikasjon samt industrien, samlet, se figur 9.

Figur 9. Andel bedrifter som har mislyktes med rekruttering i Telemark i 2026, etter næring. Prosent

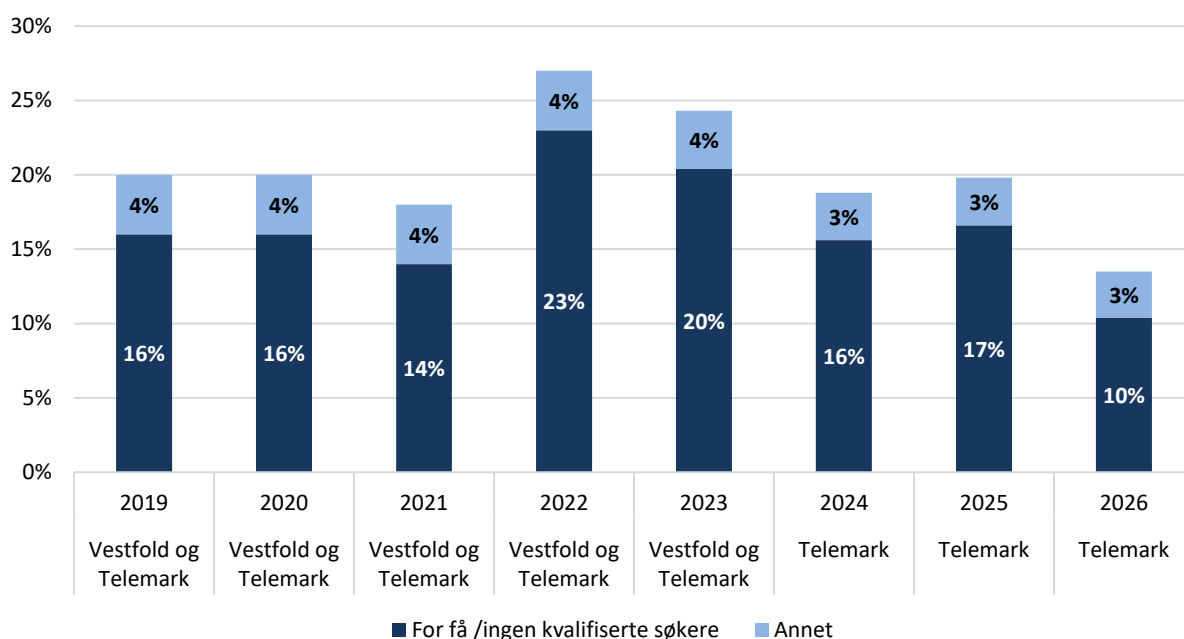
Kilde: Nav

Rekrutteringsproblemer

Bedriftene som hadde mislyktes med rekruttering ble i tillegg spurt om ingen/få kvalifiserte søkere var årsaken til at de ikke fikk tak i rett/ønsket kompetanse eller ansatte noen med lavere kvalifikasjoner. Dersom

bedriftene svarte ja på dette, ble de definert som bedrifter med rekrutteringsproblemer. Svarene viser at 10 prosent av bedriftene i Telemark har rekrutteringsproblemer i 2026, som er litt lavere enn på landsbasis (14 prosent).

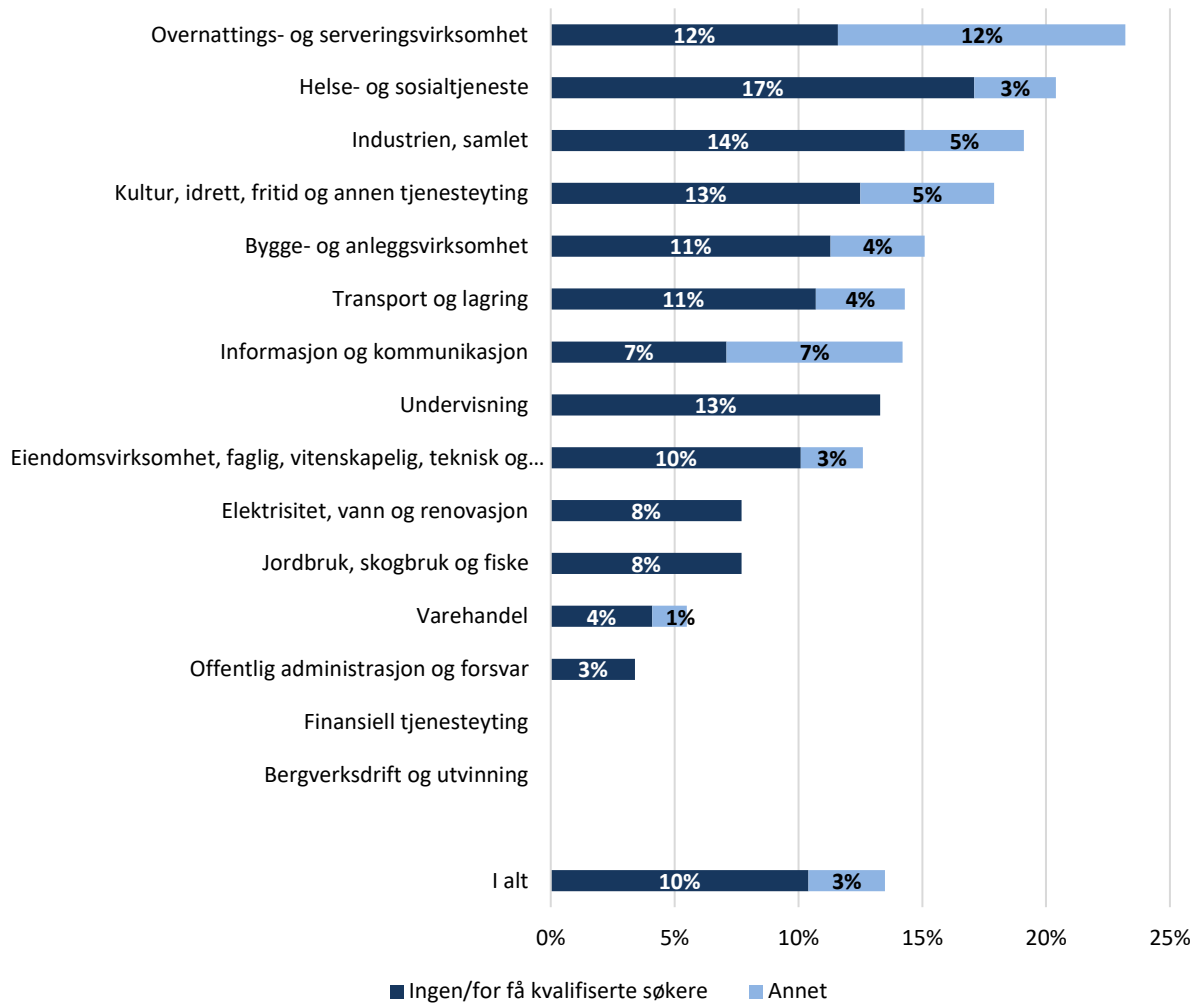
Figur 10. Andel bedrifter med rekrutteringsproblemer som skyldes for få/ingen kvalifiserte søkere eller om det er andre grunner, i Telemark 2024, 2025 og 2026. Tall for 2019 - 2023 er sammenslått for det daværende fylket Vestfold og Telemark og derfor ikke direkte sammenlignbart. Prosent

Kilde: Nav

Figur 11 viser rekrutteringsproblemene fordelt på næring. Næringen med de største rekrutteringsproblemene overnattings- og serveringsvirksomhet, helse- og sosialtjeneste og industrien, samlet, se figur 11.

Figur 11. Andel bedrifter med rekrutteringsproblemer som skyldes for få/ingen kvalifiserte søkere eller om det er andre grunner, i Telemark i 2026 etter næring. Prosent

Kilde: Nav

Arbeidskraftbehovet i Telemark

I Bedriftsundersøkelsen 2026 forventer 22 prosent av bedriftene i Telemark en økning av antall ansatte i løpet av året. 9 prosent av bedriftene forventer en nedgang, og 69 prosent forventer en uendret situasjon. Dette gir en differanse mellom optimistiske og pessimistiske bedrifter på 14 prosentpoeng.

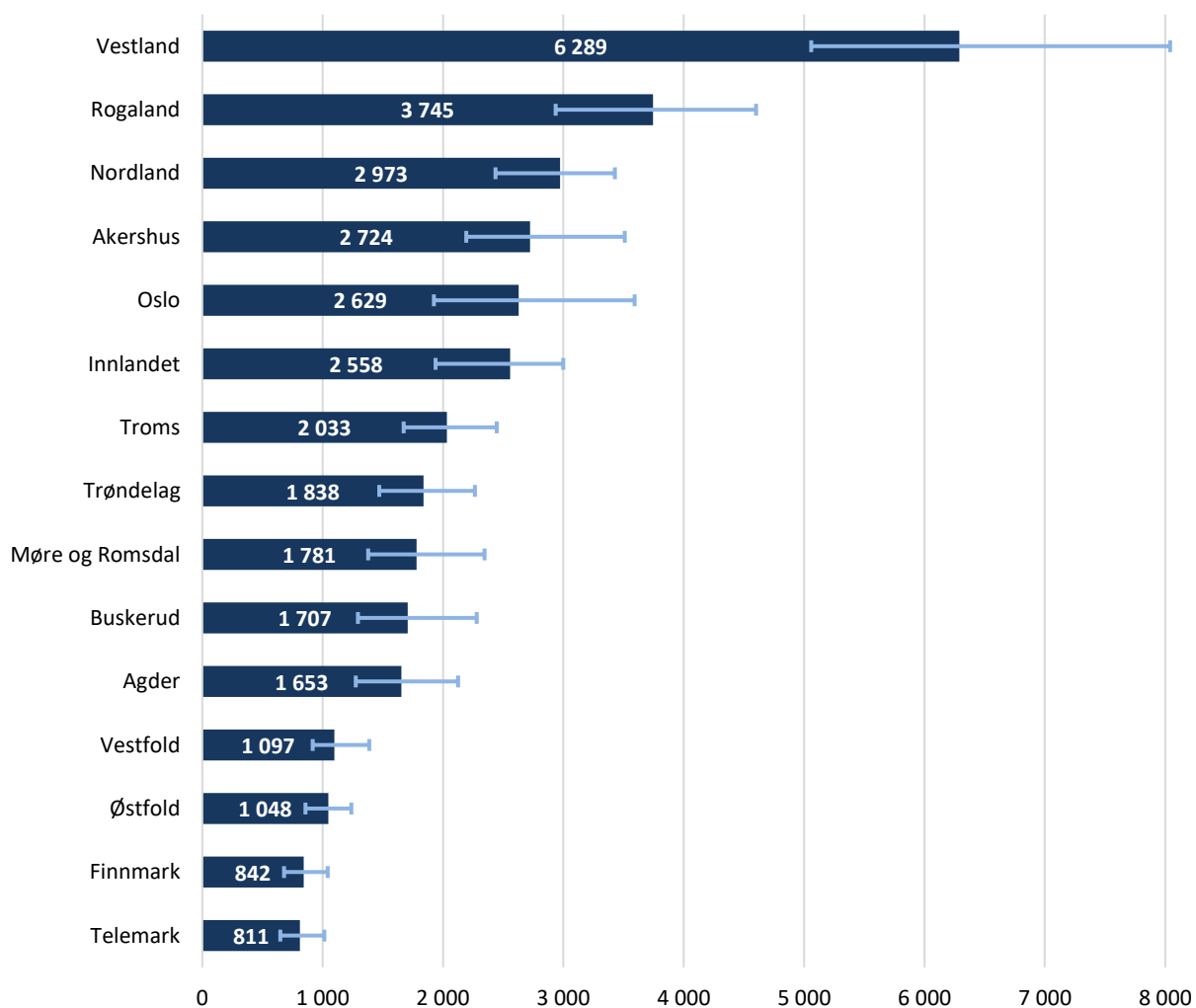
Ni prosent av alle bedriftene i Telemark har forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i rett/ønsket kompetanse de siste tre måneder. Fem prosent av bedriftene har ansatt noen med lavere eller annen formell kompetanse enn de i utgangspunktet ønsket. Andelen

bedrifter som svarer at dette skyldes ingen eller for få søkere er 10 prosent.

I Telemark er det estimert en mangel på arbeidskraft på 811 personer. I 2025 ble det estimert en mangel på 959 personer og i 2024 ble det estimert en mangel på 1 362 personer i Telemark. I 2023 ble det estimert en mangel på 3 521 personer i det daværende fylket Vestfold og Telemark, og i 2022 ble mangelen estimert til 6 112 personer også i det daværende fylket Vestfold og Telemark.

Det skiller ikke mellom hel- og deltidsansatte i undersøkelsen, dermed utgjør mangelen på 811 personer trolig færre årsverk.

Figur 12. Estimert mangel på arbeidskraft, etter fylke 2026. 95 prosent konfidensintervall

Kilde: Nav

Arbeidskraftbehov - næring

Det er størst mangel innen helse- og sosialtjeneste etterfulgt av bygge- og anleggsvirksomhet, industri, varehandel, overnatting og servering,

eiendomsvirksomhet, faglig, vitenskapelig, teknisk og forretningsmessig tjenesteyting, Kultur, idrett, fritid og annen tjenesteyting samt undervisning.

Tabell 2. Estimert mangel på arbeidskraft fordelt på næring i Telemark 2026. Antall

Næring	Mangel på arbeidskraft i tall på personer
Helse- og sosialtjeneste	165
Bygge- og anleggsvirksomhet	154
Industri, samlet	91
Varehandel	82
Overnattings- og serveringsvirksomhet	74
Eiendomsvirksomhet, faglig, vitenskapelig, teknisk og forretningsmessig tjenesteyting	63
Kultur, idrett, fritid og annen tjenesteyting	61
Undervisning	50
Transport og lagring	30
Informasjon og kommunikasjon	23
Offentlig administrasjon og forsvar	17
Elektrisitet, vann og renovasjon	*
Jordbruk, skogbruk og fiske	*
Bergverksdrift og utvinning	*
Finansiell tjenesteyting	*

Kilde: Nav

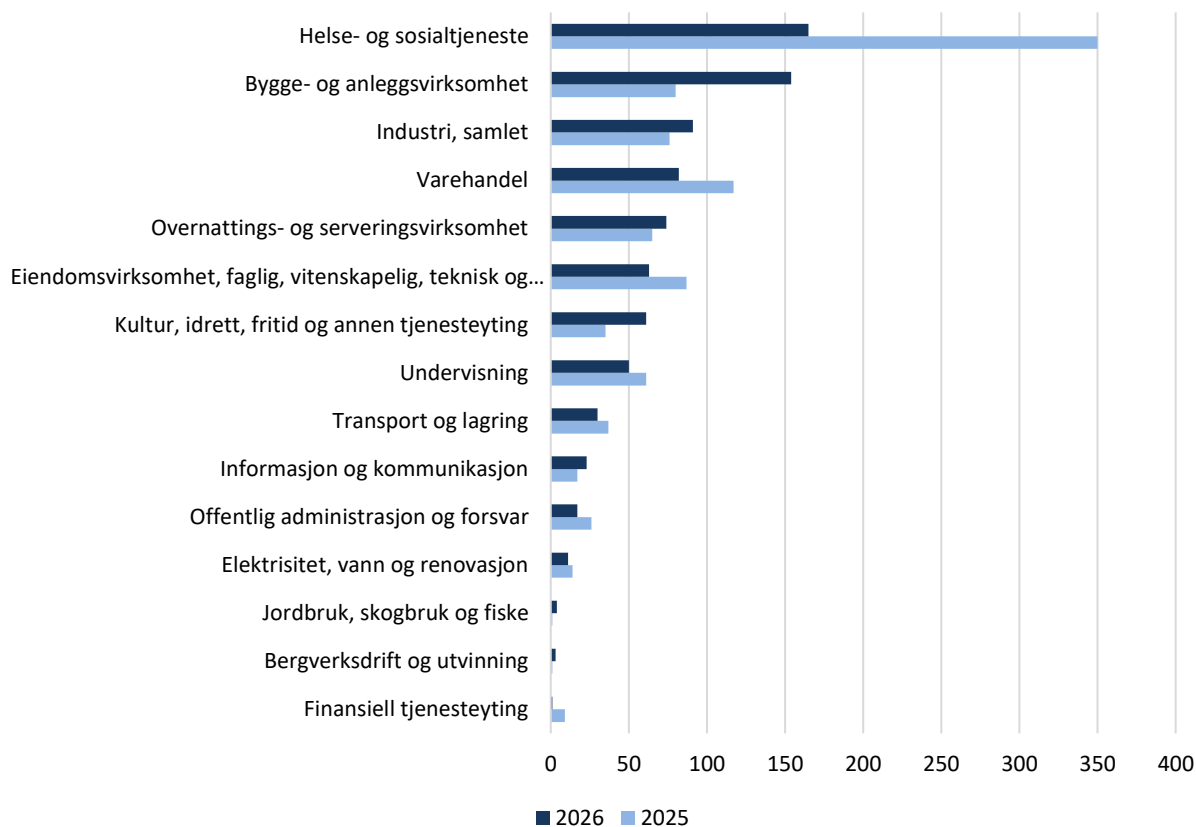
Dersom vi sammenligner den estimerte mangel på arbeidskraft i Telemark med fjoråret, er det en reduksjon i estimert mangel på arbeidskraft totalt på -148 personer eller 18 prosent.

Sammenlignet med fjoråret er det viktig å tolke endringer i estimert mangel per næringsgruppe i lys av både metodiske forhold og reelle markedsendringer. Barnehager er fra høsten 2025 flyttet fra helse- og sosialtjenester til undervisning som følge av ny Standard for næringsgruppering (SN2025), noe som påvirker nivåene mellom disse næringene. Samtidig er det i år lavere estimert mangel innen undervisning enn i fjor, noe som indikerer at endringene også henger sammen med faktiske

forhold i arbeidsmarkedet, som endret etterspørsel etter arbeidskraft og tilpasninger i virksomhetenes bemanningsbehov.

Bygge- og anleggsvirksomhet har en økning i estimert mangel på 74 personer, og industrien samlet har en økning på estimert mangel på arbeidskraft på 15 personer eller 20 prosent, se figur 13.

Figur 13. Estimert mangel på arbeidskraft fordelt på næring i Telemark 2025 og 2026. Antall

Kilde: Nav

På landsbasis er det en estimert mangel på 33 728 personer, ned med 5 241 personer fra 2025. Det er en nedgang på estimert mangel på arbeidskraft innen finansiell tjenesteyting, bergverksdrift og utvinning, varehandel, helse- og sosialtjeneste, eiendomsvirksomhet, faglig, vitenskapelig, teknisk og forretningsmessig tjenesteyting, industrien, samlet og elektrisitet, vann og renovasjon.

Samtidig er det en økning i estimert mangel på landsbasis i næringene informasjon og kommunikasjon, undervisning, jordbruk, skogbruk og fiske, kultur, idrett, fritid og annen tjenesteyting, bygge- og anleggsvirksomhet, overnattings- og serveringsvirksomhet, transport og lagring samt offentlig administrasjon og forsvar.

Mangel på arbeidskraft - definisjon

For å kunne kartlegge omfanget av bedriftenes rekrutteringsproblemer er det nyttig å måle mangel på arbeidskraft i antall personer. Navs bedriftsundersøkelse blir dette gjort gjennom tre spørsmål. Bedriften blir bedt om 1) å besvare om de

de siste tre månedene har forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i rett/ønsket kompetanse. Dersom svaret er ja, bes bedriften om 2) å spesifisere om dette skyldes ingen/for få kvalifiserte søkere eller annet. Dersom bedriften svarer førstnevnte bes den 3) å oppgi hvor mange stillinger dette omfatter, og innenfor hvilke yrker. Mangelen på arbeidskraft hos den enkelte bedrift er likt antall personer bedriften velger å oppgi på det tredje spørsmålet. Svarene benyttes til å estimere mangel fordelt på næring, ut fra næringen som bedriften tilhører samt mangel innen enkelte yrker i Telemark. Mangelen blir et mål på hvor mange stillinger som ikke ble besatt eller besatt med en annen kompetanse enn ønsket. Det vil knytte seg usikkerhet til disse estimatene. Jo mer detaljert kjennetegn det søkes på, desto større er usikkerheten til estimatet. For eksempel er det større usikkerhet knyttet til estimatene for yrker enn det vil være for næringer. Dette fordi det er færre virksomheter som har oppgitt mangel på et yrke enn innen en næring, og estimatet blir dermed mer følsomt dersom en bedrift oppgir svært høy mangel sammenlignet med andre.

Arbeidskraftbehov - yrker

Tabell 3 viser en oversikt over yrker med størst estimert mangel på arbeidskraft. Alle tall er avrundet til nærmeste 25. Det innebærer at yrker med estimert mangel under 13 blir avrundet til 0 og derfor ikke framkommer i tabellen.

At et yrke ikke er med på listen, betyr dermed ikke nødvendigvis at det ikke er mangel på

arbeidskraft innen yrket, men at den estimerte mangelen er relativt liten eller at datagrunnlaget er for spinkelt til å gi et sikkert estimat.

Tabell 3. Estimert mangel på arbeidskraft for utvalgte yrker i Telemark 2026. Avrundet til nærmeste 25

Næring	Mangel på arbeidskraft i tall på personer
Helsefagarbeidere	75
Sykepleiere	50
Elektronikkingeniører	25
Andre ingeniører	25
Andre helseyrker	25
Sports- og aktivitetsinstruktører	25
Kokker	25
Tømrere og snekkere	25
Rørleggere og VVS-montører	25
Sveisere	25
Metalldreiere mv.	25
Bilmekanikere	25
Anleggsmaskin- og industrimekanikere	25
Elektrikere	25
Andre håndverkere	25

Kilde: Nav

Arbeidskraftbehov - utdanning

Bedriftene som svarer at de har forsøkt å rekruttere uten å få tak i rett og/eller ønsket kompetanse, oppgir også hvilket utdanningskrav som er knyttet til stillingen. Dette spørsmålet ble tatt inn i bedriftsundersøkelsen i 2025, for å få bedre innsikt i hvilken type utdanning arbeidsmarkedet mangler. Resultatene kan dermed kobles tettere til utdanningssystemet og kan blant annet brukes som et grunnlag for dimensjonering av utdanningstilbudet, både i videregående opplæringen og høyere utdanning. Det kartlegges ikke konkret hvilken

kompetanse som kreves til stillingen, men retning og lengde innenfor det klassiske utdanningssystemet.

Når de ulike utdanningsnivåene deles opp, ser vi at mangelen på arbeidskraft er størst blant personer med videregående opplæring innen fag- og yrkesfag, med totalt 322 personer. Behovet er størst etter mekaniske fag og maskinfag samt pleie og omsorgsfag. Den estimerte mangelen på personer med universitets- og høyskolenivå på bachelornivå er 235. Her er det størst etterspørsel etter pleie og omsorgsfag samt ingeniørfag, se tabell 4.

Tabell 4. Estimert mangel på arbeidskraft i Telemark, etter utdanning 2026

Nivå	Fagfelt	Mangel på arbeidskraft (antall)
Grunnskole / Ingen krav til utdanning	Grunnskole / Ingen krav til utdanning	87
Videregående, studieforbereidende	Videregående, studieforbereidende	18
Videregående, fag- og yrkesopplæring	Mekaniske fag og maskinfag	80
	Pleie- og omsorgsfag	64
	Andre fag	52
	Bygg- og anleggsgfag	39
	Elektrofag	28
	Andre helse-, sosial- og idrettsfag	24
	Andre naturvitenskapelige fag, tekniske fag og håndverksfag	11
	Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	9
	Økonomiske og administrative fag, inkl salg og service	7
	Primærnæringsfag	6
	Informasjons- og datateknologi	2
	Totalt	322
Høyere yrkesfaglig utdanning (fagskole)	Pleie- og omsorgsfag	32
	Andre naturvitenskapelige og tekniske fag	7
	Økonomiske-, administrative-, samfunns- og juridiske fag	4
	Informasjons- og datateknologi	4
	Andre helse-, sosial- og idrettsfag	3
	Estetiske og kreative fag	1
	Totalt	51
Universitets- og høyskoleutdanning, lavere nivå (bachelor)	Pleie- og omsorgsfag	110
	Ingeniørfag	39
	Andre helse-, sosial- og idrettsfag	31
	Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	18
	Andre fag	15
	Økonomiske og administrative fag	6
	Samfunnsfag og juridiske fag	5
	Informasjons- og datateknologi	5
	Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	4
	Humanistiske og estetiske fag	2
	Andre naturvitenskapelige og tekniske fag	0
	Totalt	235
Universitets- og høyskoleutdanning, høyere nivå (master)	Medisin	40
	Ingeniørfag	17
	Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	11
	Informasjons- og datateknologi	6
	Økonomiske og administrative fag	5
	Andre helse-, sosial- og idrettsfag	4
	Humanistiske og estetiske fag	3
	Juridiske fag	3
	Andre fag	2
Samfunnsvitenskapelige fag	1	

	Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	1
	Andre naturvitenskapelige og tekniske fag	0
	Odontologi	0
	Totalt	93
Forskerutdanning (Ph.D)	Medisin	3
	Økonomiske og administrative fag	1
	Ingeniørfag	1
	Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	0
	Informasjons- og datateknologi	0
	Andre naturvitenskapelige og tekniske fag	0
	Andre fag	0
	Totalt	5

Kilde: Nav

Størst mangel innen helse- og sosialtjenester

Helse- og sosialtjenesten sysselsetter ca. én av fem på landsbasis og nær én av fire i Telemark, samtidig som de er den næringen som rapporterer om størst mangel på arbeidskraft. Innen denne næringen er det en estimert mangel på 165 personer. Helsefagarbeidere og sykepleiere er øverst på listen over mangelyrker i årets bedriftsundersøkelse.

Helse- og sosialtjeneste er en av næringene hvor det er utfordrende å rekruttere i Telemark. 20 prosent av bedriftene svarer at de ikke har fått ansatt noen, eller ansatte noen med lavere eller annen formell kompetanse enn de søkte etter, de siste tre måneder. På landsbasis svarer 33 prosent det samme.

20 prosent av bedriftene innen helse- og sosialtjenester forventer en økning i antall ansatte, mens 9 prosent forventer en nedgang i antall ansatte. Netto forventning blir dermed 11 prosent. På landsbasis er netto forventning 5 prosent.

I Navs ledighetsstatistikk var det per mars 2026 registrert 139 helt ledige fra helse, pleie og omsorg. Samtidig var det 391 utlyste stillinger.

Bygge- og anleggsvirksomhet mangler nest flest

Bygge- og anleggsvirksomhet er en konjunktursensitiv bransje som påvirkes av økonomiske forhold som renteutvikling, prisstigning, valutakurs og inflasjon. De siste årene har høy inflasjon, svak kronekurs og et høyt rentenivå bidratt til lavere aktivitet i næringen.

Samtidig viser resultatene fra bedriftsundersøkelsen 2026 at forventningene i bransjen er relativt positive. 38 prosent av bedriftene forventer økning i antall ansatte, mens 4 prosent forventer nedgang. Dette gir en netto forventning på 34 prosent.

Seks prosent av bedriftene innen bygge- og anleggsvirksomhet i Telemark svarer at de ikke har fått ansatt noen, mens ni prosent svarer at de har ansatt noen med lavere eller annen formell kompetanse enn de søkte etter, de siste tre måneder. På landsbasis sier 11 prosent at de ikke har fått ansatt noen, mens ni prosent har ansatt noen med lavere eller annen formell kompetanse enn de søkte etter, de siste tre måneder.

Ut fra bedriftenes svar er det estimert at denne bransjen mangler 154 personer. Den estimerte mangelen i Telemark fylke var 80 personer i 2025.

Per mars 2025 var 282 helt arbeidsledige registrert med bakgrunn fra bygg og anlegg i Telemark. På samme tid var det utlyst 93 stillinger i denne bransjen.

Ifølge SSB har boliginvesteringene på landsbasis falt kraftig siden 2023, og aktiviteten i byggenæringen har vært lav. Antall lønnstakere har også gått ned, både blant bosatte og ikke-bosatte pendlere. Det siste halve året har utviklingen flatet noe ut, men det er fortsatt få tegn til en rask oppgang, og igangsettingen av nye boliger er fortsatt lav.

To rentenedganger og økte boligpriser gjennom fjoråret kunne muligens føre til økt aktivitet i næringen, men siden styringsrenten ble satt opp i mai 2026, på grunn av høyere prisvekst enn forventet, er den videre utviklingen innen bygg og anlegg usikker fremover.

Variasjon i industrien

Det er betydelig variasjon mellom de ulike delene av industrien. I Bedriftsundersøkelsen blir svarene fra bedriftene innen industri fordelt på ni ulike industrinæringene. Netto forventning i år viser at alle industrinæringene er nøytrale eller positive i Telemark.

Klart mest positiv er produksjon av elektriske og optiske produkter samt tekstil og lærvarer. Men også produksjon av metallvarer, trevarer,

næring og nytelsesmidler, petroleum og kjemisk produksjon og produksjon av maskiner og utstyr er positive. De nøytrale undergruppene til industri er produksjon av annen industri og treforedling og grafisk produksjon.

Samlet har næringen en positiv netto forventning på 22 prosent, ned fra 28 prosent i fjor. På landsbasis har næringen en netto forventning på 17 prosent.

10 prosent av bedriftene svarer at de ikke har fått ansatt noen og syv prosent har ansatt noen med lavere eller annen formell kompetanse enn de søkte etter, de siste tre måneder, til sammen 17 prosent. På landsbasis svarer også 17 prosent dette.

Bedriftene innen industri estimeres til å ha en mangel på 91 personer totalt i Telemark.

Lavest forventninger innen undervisning

Næringsgruppen undervisning består stort sett av offentlige virksomheter. Sysselsettingsutviklingen innen offentlig sektor er i stor grad styrt av offentlige budsjetter, og forventningene her viser seg ofte å være beskjedne. I år forventer undervisning en økt sysselsetting med -24 prosent i Telemark. Undervisning er en av få næring med negativ netto forventning i årets bedriftsundersøkelse. På landsbasis har næringen en netto forventning med -14 prosent.

Samtidig som næringen samlet sett forventer færre ansatte så mangler det arbeidskraft til allerede eksisterende stillinger. Fem prosent av bedriftene svarer at de ikke har fått ansatt noen og åtte prosent har ansatt noen med lavere eller annen formell kompetanse enn de søkte etter, de siste tre måneder, til sammen 13 prosent. På landsbasis svarer 21 prosent det samme.

Bedriftene innen undervisning estimeres til å ha en mangel på 50 personer totalt i Telemark.

Halvparten bruker kunstig intelligens

Årets bedriftsundersøkelse kartlegger for første gang virksomhetenes bruk av kunstig intelligens (KI), og hvilke arbeidsoppgaver teknologien eventuelt brukes til. For virksomheter som ikke benytter KI, er det også innhentet informasjon om de viktigste årsakene til dette.

Hva er kunstig intelligens (KI)?

Kunstig intelligens (KI) er teknologi som gjør at datamaskiner kan lære, tilpasse seg og løse oppgaver uten at alle løsninger er forhåndsprogrammert. KI kan brukes på de fleste områder der datamaskiner benyttes.

Bruken av KI har økt raskt de siste årene, særlig gjennom generativ KI som ChatGPT og Microsoft Copilot. Denne typen teknologi kan produsere tekst, kode, bilder og annet innhold, og brukes blant annet til dokumentoppsummering, automatisering og kundeservice.

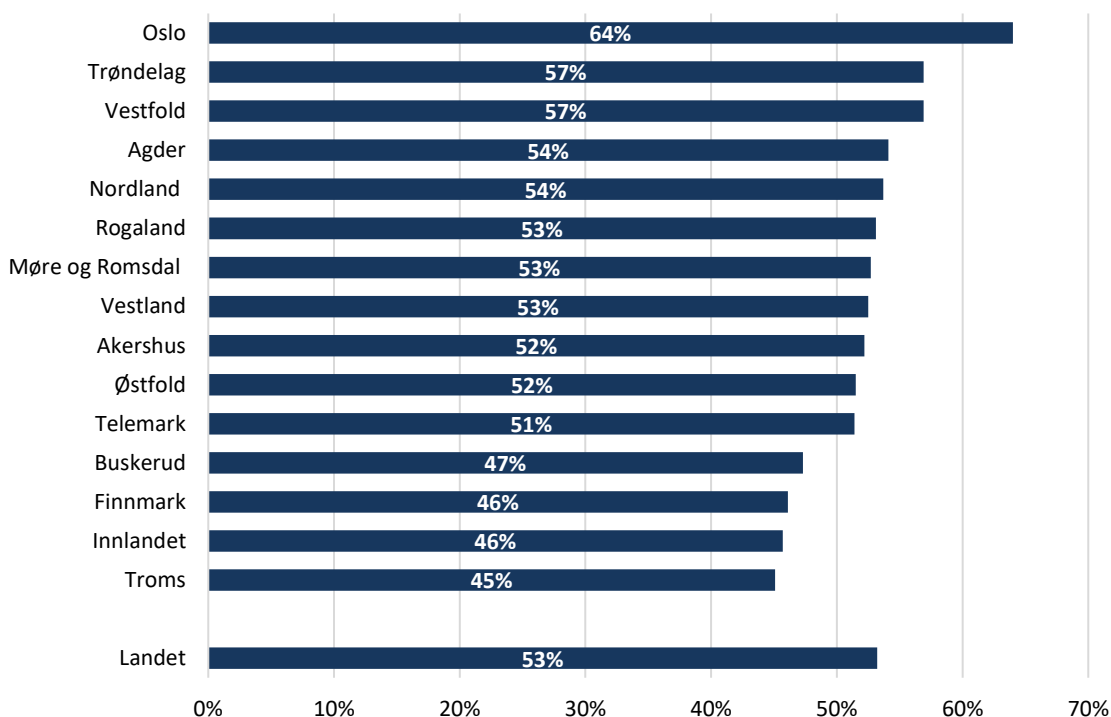
KI er relevant å kartlegge fordi teknologien kan påvirke hvordan arbeidsoppgaver utføres,

virksomheters behov for arbeidskraft og utviklingen i arbeidsmarkedet fremover.

Blant de spurte bedriftene i Telemark oppgir 51 prosent at de bruker kunstig intelligens til å gjennomføre en eller flere oppgaver. Dette er litt lavere enn i hele landet hvor andelen er 53 prosent, se figur 14.

Av bedriftene i Telemark som har svart «ja» på at de bruker KI, oppgir de videre at dette anvendes til bearbeiding og analyse av tekst (57 prosent), samlekategoriene «andre oppgaver» (38 prosent), kundeservice eller intern støtte (32 prosent), markedsføring og salg (26 prosent), dataanalyser og prognoser (25 prosent), rekruttering og HR (19 prosent) og bilde-/taleoppgaver (18 prosent). *Det har vært mulig å krysse av for flere alternativer.

Figur 14. Brukt av kunstig intelligens (KI), etter fylke. 2026. Prosent

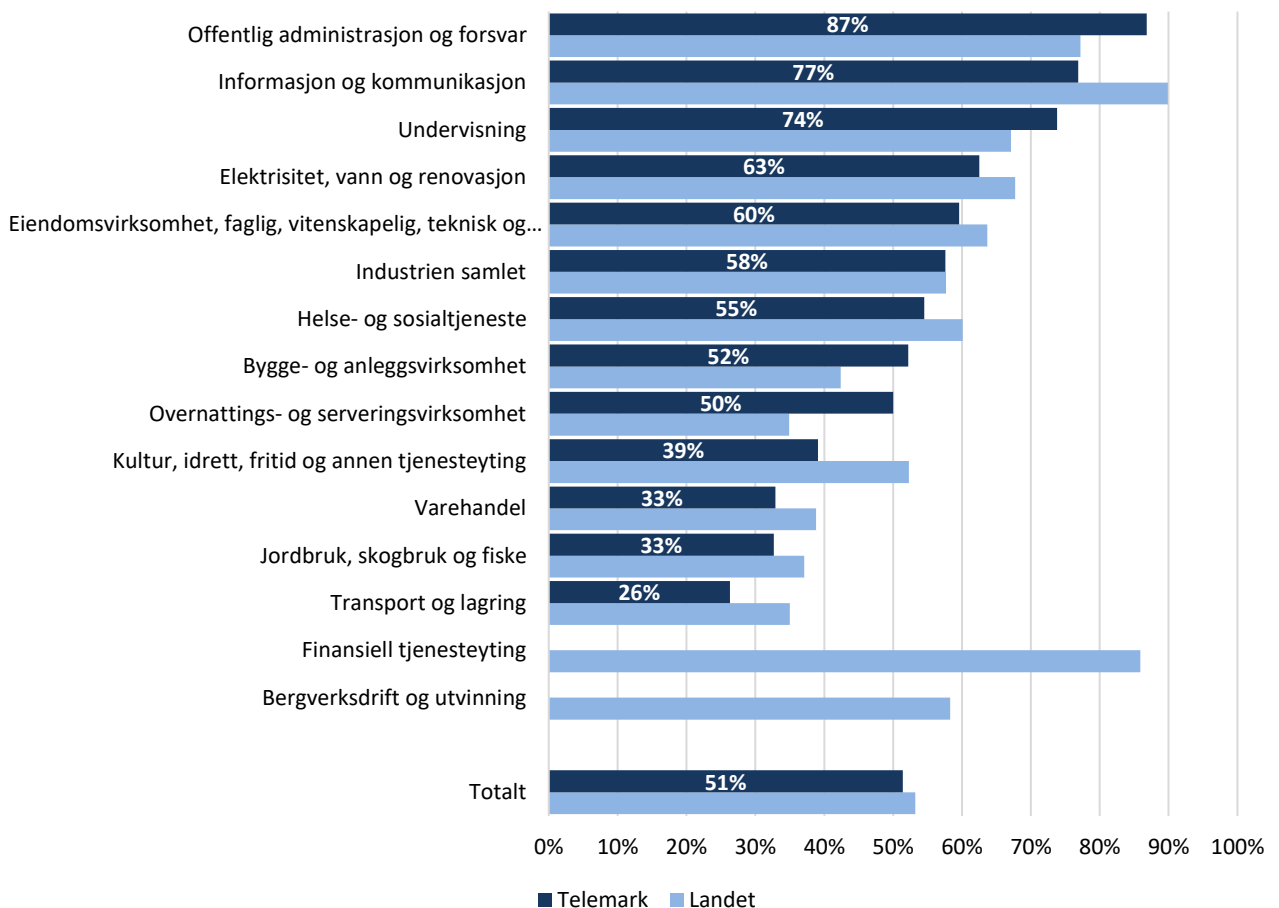
Kilde: Nav

Næringsforskjeller i bruk av kunstig intelligens

Det er stor variasjon i bruk av kunstig intelligens (KI) mellom de ulike næringene i Telemark. I offentlig administrasjon og forsvar

bruker 87 prosent KI etterfulgt av informasjon og kommunikasjon med 77 prosent. Innen undervisning oppgir 74 prosent at de bruker KI til å gjennomføre arbeidsoppgaver og innen elektrisitet, vann og renovasjon benytter 63 prosent seg av KI.

Figur 15. Brukt av kunstig intelligens (KI), etter næring. Telemark og landet. 2026. Prosent

Kilde: Nav

Fire av fem ser ikke relevante bruksområder

Under halvparten av bedriftene som har svart på årets bedriftsundersøkelse, svarer at de ikke bruker KI (49 prosent). Næringene hvor under halvparten bruker KI er blant annet varehandel, jordbruk, skogbruk og fiske samt transport og lagring. Dette er næringer som sannsynligvis har større innslag av manuelle oppgaver enn andre næringer.

Blant bedriftene som ikke bruker KI, er den vanligste grunnen at de ikke ser relevante bruksområder (83 prosent). I Telemark er dette den viktigste grunnen til å ikke bruke KI for alle næringer, utenom offentlig administrasjon og forsvar. De har like stor andel som også begrunner ikke bruk av KI med personvern, sikkerhet eller juridiske hensyn.

Mangel på kompetanse eller kapasitet er den nest vanligste årsaken til å ikke bruke KI (16 prosent) i Telemark. Problemet med kompetanse eller kapasitet er størst i helse- og

sosialtjeneste (50 prosent), undervisning (31 prosent) og offentlig administrasjon og forsvar (25 prosent). *

Tabell 5. De viktigste grunnene til at virksomhetene ikke bruker KI, etter næring 2026. Prosent av de som ikke bruker KI.

	Ser ikke relevante bruksområder	Kostnader usikker lønnsomhet	eller ikke prioritert av ledelsen	Personvern, sikkerhet eller juridiske hensyn	Mangler kompetanse eller kapasitet
Jordbruk, skogbruk og fiske	89 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Bergverksdrift og utvinning					
Industrien samlet	83 %	0 %	11 %	0 %	12 %
Elektrisitet, vann og renovasjon	83 %	0 %	17 %	17 %	20 %
Bygge- og anleggsvirksomhet	87 %	5 %	8 %	5 %	8 %
Varehandel	84 %	0 %	10 %	6 %	6 %
Transport og lagring	100 %	0 %	5 %	0 %	0 %
Overnattings- og serveringsvirksomhet	86 %	5 %	9 %	5 %	14 %
Informasjon og kommunikasjon	100 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Finansiell tjenesteyting					
Eiendomsvirksomhet, faglig, vitenskapelig, teknisk og forretningsmessig tjenesteyting	90 %	0 %	6 %	6 %	10 %
Offentlig administrasjon og forsvar	50 %	0 %	0 %	50 %	25 %
Undervisning	69 %	0 %	13 %	13 %	31 %
Helse- og sosialtjeneste	70 %	2 %	11 %	13 %	50 %
Kultur, idrett, fritid og annen tjenesteyting	89 %	3 %	3 %	3 %	15 %
Totalt	83 %	1 %	9 %	7 %	16 %

Kilde: Nav

* Flere kryss mulig

Referanser

Nav Vestfold og Telemark (2025). *Bedriftsundersøkelsen Telemark 2025*

Nav Vestfold og Telemark (2025). *Prognose for arbeidsmarkedet 2026*

Nav (2026). *Bedriftsundersøkelsen 2026: Vedvarende mangel på helsepersonell*

Nav (2026). *Utviklingen på arbeidsmarkedet. (Arbeid og velferd utgave 1 – 2026)*

Navs bedriftsundersøkelse 2026

Kartlegging av arbeidsmarkedet

1. Hvor mange ansatte er det i virksomheten i dag?

Ta med disse gruppene: Fast ansatte, midlertidig ansatte, lærlinger, permitterte, personer på arbeidsmarkedstiltak som dere har lønnsutgifter for og personer som er utleid til andre virksomheter, men som er ansatt hos dere.

Følgende tas ikke med: Innleid arbeidskraft.

Antall ansatte i dag:

2. Hvor mange ansatte venter dere å ha om ett år?

Ta med de samme gruppene som i spørsmål 1. Gi en vurdering ut fra virksomhetens forventninger i dag.

Sett kun ett kryss.

- Flere enn i dag
- Like mange som i dag
- Færre enn i dag

3. Har virksomheten de siste tre månedene forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i rett/ønsket kompetanse?

Vi ønsker svar selv om dere ikke venter en økning i antall ansatte det kommende året. Med forsøkt å rekruttere menes her at virksomheten aktivt har forsøkt å rekruttere ny(e) medarbeider(e) ved å lyse ut stilling, headhunte eller lignende, uten å lykkes.

- Ja, vi fikk ikke ansatt noen → Gå til spørsmål 4.
- Vi fikk ikke ansatt noen med de kvalifikasjonene vi søkte etter, men har ansatt noen med lavere eller annen formell kompetanse → Gå til spørsmål 4.
- Nei → Gå til spørsmål 6.

4. Hva skyldes dette?

- Ingen/for få kvalifiserte søkere → Gå til spørsmål 5.
- Annet → Gå til spørsmål 6.

5. Innen hvilke yrker har dere forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i rett/ønsket kompetanse, hvilken utdanningsbakgrunn var mest relevant for stillingen(e), og hvor mange stillinger dreier det seg om?

Spesifiser hvilke yrker og utdanninger det gjelder. Ta både med stillinger hvor dere ikke har fått ansatt noen og stillinger hvor dere har måttet ansette personer med lavere eller andre kvalifikasjoner enn dere søkte etter. Hvis dere for eksempel har søkt etter en barnehagelærer, men i stedet har måttet ansette en assistent, skal dere føre opp én barnehagelærer. For utdanning oppgis hvilken utdanningsbakgrunn som var mest relevant for stillingen. Korttidsengasjement på under 4 uker skal ikke tas med.

Yrke	Utdanning	Antall stillinger
.....		<input type="text"/>
.....		<input type="text"/>
.....		<input type="text"/>
.....		<input type="text"/>

6. Bruker virksomheten kunstig intelligens (KI) for å gjennomføre en eller flere av følgende arbeidsoppgaver?

Med KI menes generativ KI (som ChatGPT/Copilot), maskinlæring eller KI innebygd i programvare. Flere kryss mulig.

Bedriften svarer ja eller nei.

Hvis ja; Vi vil gjerne vite hvilke arbeidsoppgaver dere bruker KI til. Jeg kommer nå til å lese opp noen alternativer, og ber deg svare ja til alle som passer for dere. Dersom noe er uklart, kan jeg gi eksempler underveis.

Hvis nei, kryss øverste boks av og gå videre til spørsmål 7.

- Nei, vi bruker ikke KI → Gå til spørsmål 7.
- Bearbeiding og analyse av tekst (f.eks. søk og oppsummeringer av tekst)
- Rekruttering og HR (f.eks. stillingsannonser og sortering av søknader)
- Dataanalyse og prognoser (f.eks. risiko og økonomi)
- Kundeservice eller intern støtte (f.eks. chatbot og veiledning)
- Markedsføring og salg (f.eks. innholdsproduksjon)
- Bilde-/taleoppgaver (f.eks. kvalitetskontroll og transkripsjon)
- Andre oppgaver

7. Hva er de viktigste grunnene til at virksomheten ikke bruker KI? Flere kryss mulig.

- Vi ser ikke relevante bruksområder nå
- Kostnader eller usikker lønnsomhet
- Ikke prioritert av ledelsen (f.eks. endringsmotstand)
- Personvern, sikkerhet eller juridiske hensyn (f.eks. GDPR)
- Mangler kompetanse eller kapasitet (f.eks. internt eller vanskelig å rekruttere)